

22.9.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö

LAUSUNTO / Vaihtoehdot liikuntajärjestöjen tulosperusteiksi (esitelty Valon toiminnanjohtajien aamiaisinfossa 6.9.2016)

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) lausuu vaihtoehdoista liikuntajärjestöjen tulosperusteista kunnioittavasti seuraavaa:

Yleistä:

OLL näkee, että liikuntaa edistävien järjestöjen tulosperusteiden uudistaminen on kokonaisuudessaan positiivinen asia. OLL toivoo, että uudet periaatteet lisäävät läpinäkyvyyttä, vertailukelpoisuutta järjestöjen välillä ja mahdollistavat entistä monipuolisemmin erilaisen liikuntaa edistävän toiminnan huomioimisen tulosperusteissa. Etenkin muiden liikuntaa edistävien järjestöjen osalta haasteena on ollut toiminnan arviointi samoin kriteerein kuin lajiliitoilla, mikä ei ole kaikilta osin mielekästä.

OLL näkee hyvänä, että jatkossakin tulosperusteissa huomioidaan yhteiskunnallinen vaikuttavuus, koska vaikuttava liikunnan edistäminen edellyttää myös yhteiskunnallista keskustelua.

OLL painottaa, että mikä tahansa vaihtoehdoista valitaan, tulee varmistaa, että arviointiin ja seurantaan on varattu riittävästi resursseja, jotta järjestöjen avustushakemusten käsittely on jouhevaa ja avustuspäätökset ovat saatavilla mahdollisimman alkuvuodesta, jotta järjestöjen toimintaedellytykset turvataan. Lisäksi toivoisimme, että vaihtoehdosta riippumatta voitaisiin päästä pidempiaikaiseen suunnitteluun ja linjauksiin liikuntajärjestöjen avustuksissa, jotta toimintaa voisi suunnitella pitkäjänteisesti, huomioiden tietenkin budjettirahoitukseen liittyvät rajoitukset.

Kommentit vaihtoehdoittain:

Vaihtoehto 1: Nykymallin kehittäminen edelleen

OLL näkee, että nykymallin ongelma on erityisesti se, että se ei huomioi liikuntajärjestöjen toiminnan erilaisuutta. Lisäksi malli sopii nykyisellään huonosti muiden kuin lajiliittojen toiminnan arviointiin. Esimerkiksi OLL:n toimintaa on vaikea kuvata valittujen kriteerien ja mittarien kautta, mikä aiheuttaa hankaluuksia toiminnan tuloksellisuuden arvioinnissa.

Toisaalta koemme, että suhteellisen hyvin toimivasta, vasta melko lyhyen aikaa käytössä olleesta mallista ei välttämättä kannata luopua. Mallin etuna koemme sen, että se huomioi liikunnan ja urheilun monimuotoisuuden. Viime vuonna päivitetyn hakulomakkeen ja -kriteeristön selkeyttäminen edelleen auttaa sopivien mittareiden ja tulosperusteiden valinnassa ja arvioinnissa ja toisaalta vastaa myös tarpeeseen tilastotiedon keräämisestä. Kumuloituva tieto auttaa arvioimaan tuloksellisuutta ja toiminnan laatua pidemmällä aikavälillä.

Vaihtoehto 2: Tulosperustepääloukat liikuntajärjestöjen linjausten mukaan

Esitetyistä kehittämissvaihtoehdoista vaihtoehto 2 pohjautuu selkeästi eniten kansalaistoiminnan tavoitteille. OLL näkee kuitenkin, että tämän vaihtoehdon mittarit on erityisen hankala määrittää järjestöjen erilaisuuden

takia. Järjestökohtainen tavoitteiden ja toiminnan suunnittelun seuranta ja toteutumisen arviointi on hieno tavoite, mutta vaatii runsaasti resursseja myös ministeriöltä. Vaihtoehdon haasteena on myös se, että toiminnan suunnittelun vertailu toteutukseen ja sen arviointi tapahtuu useamman vuoden viiveellä.

Vaikka kansalaistoimintalähtöisyys tulosperusteissa on hieno ajatus, on vaihtoehto OLL:n mielestä vielä liian epämääräinen arvioitavaksi kunnolla. Lisäksi pohdimme sitä, ovatko kansalaistoiminnan tavoitteet aina yhtenevät valtionhallinnon tavoitteiden kanssa.

Vaihtoehto 3:

Kolmannen ehdotetun vaihtoehdon selkeitä vahvuuksia ovat sen linkitys vallitsevaan liikuntapolitiikkaan, yksinkertaisuus ja mahdollisuus arvioida erilaisia järjestöjä vertailukelpoisesti samalla kriteeristöllä. Kii-tämme myös drop-out -ilmiön selkeää huomiointia kriteeristössä. Toisaalta esitetyt mittarit (harrastajamää-rät) ovat hyvin yksinkertaistettuja ja rahoituksen selkeä kohdentaminen lasten ja nuorten liikuntaan aiheutta-vat haasteita kokonaisvaltaiselle liikunnan edistämiselle.

OLL näkee kannatettavana kehityksen, jonka myötä järjestöt voisivat delegoida avustuksia edelleen jäsenil-leen, jos tämän myötä saadaan selkeytettyä avustusjärjestelmää yleisesti. Toisaalta avustusten edelleende-goinnille tulisi luoda selkeät pelisäännöt ja kriteerit. Lisäksi tämän vaihtoehdon etuna koemme, että siinä esitetään avustuksen tason määrittämistä useammaksi vuodeksi kerrallaan. Tämä helpottaisi merkittävästi toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua.

Yhteenvetona:

OLL näkee vaihtoehdon numero 1, eli nykymallin kehittämisen edelleen parhaana vaihtoehtoista. Koemme, että on järkevää kehittää olemassa olevaa, kohtuullisesti toimivaa mallia paremmaksi. Hakuprosesseja on uudistettu voimakkaasti viime vuosina, eikä tuloksia ole vielä nähty kunnolla.

Vaihtoehto kaksi on mielestämme vielä liian raakile arvioitavaksi, sillä peruspilareiden alaiset mittarit on hankala määritellä, ja toisaalta jos niitä ei määritellä yhteisesti vaan järjestökohtaisesti, ei se tee järjestelmää läpinäkyvämmäksi. Vaihtoehdossa numero 3 on runsaasti hyviä elementtejä, mutta koimme sen liian yksi-ulotteiseksi kattamaan monipuolisen liikunnan edistämisen järjestökentän.

Helsingissä 22.9.2016

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL)

Bennie Wardi
Puheenjohtaja

Hanna Laakso
Pääsihteeri

Lisätietoja:

Pääsihteeri Hanna Laakso, p. 044 7800 210, hanna.laakso@oll.fi

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) on vuonna 1924 perustettu valtakunnallinen opiskelija- ja korkeakou-luliikunnan yhteistyö- ja edunvalvontaorganisaatio, joka edustaa Suomen yliopisto- ja ammattikorkeakoulu-opiskelijoita. OLL:n tarkoituksena on opiskelijoiden hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden, opiskelukyvyn ja tervey-

OPISKELIJOIDEN
LIIKUNTALIITTO

den edistäminen liikunnan avulla. OLL:n tavoitteena on korkeakoulujen liikuntaolosuhteiden ja -kulttuurin vahvistuminen.